

Jefferson Davis emlékezete és az amerikai polgárháború

2015 július 29. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

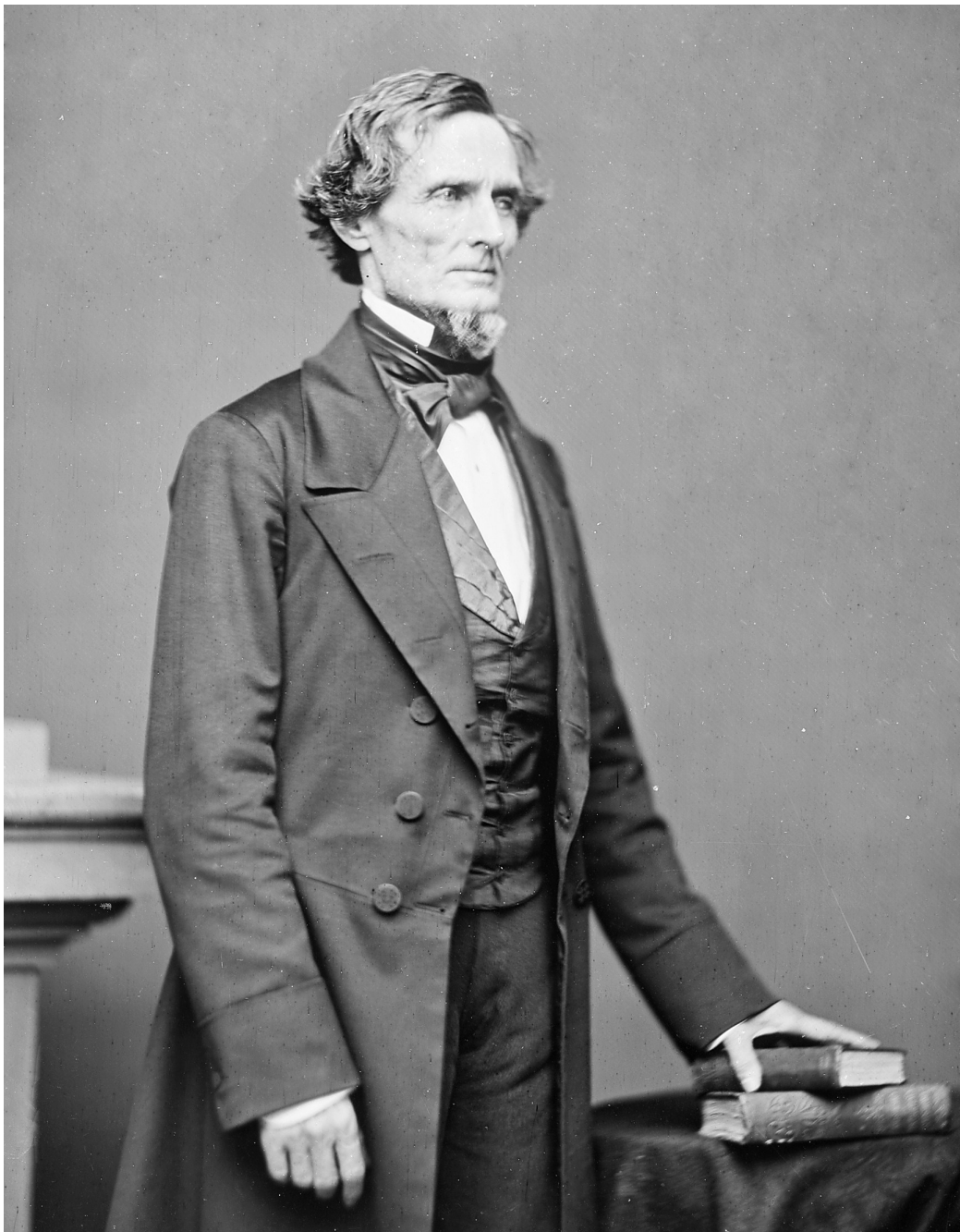
Mérték

Májusban volt 150 éve, hogy befejeződött az amerikai polgárháború, az Egyesült Államok történelmének legvéresebb időszak.

A több mint négy évig húzódó kegyetlen harcok után a konföderációs hadsereg letette a fegyvert és így befejeződött az ország kettészakításának utolsó próbálkozása.

Az már kezdetben sem volt kétséges, hogy az emberfölényben, haditechnikában és területben hatalmas fölényrel rendelkező északiak meg fogják nyerni a háborút, a kérdés csak az volt, hogy a Dél meddig odázza el az elkerülhetetlen véget. Ez négy évet vett igénybe, ami nagyon hosszú időnek tűnik, tekintve az erőviszonyokat, de a konföderáció kezdeti katonai sikerei és a déli hadsereg elszántsága mind közrejátszott abban, hogy a polgárháború ilyen hosszúra nyúlt.

Az északiak azon voltak, hogy mindenáron távol tartsák az európai nagyhatalmakat a fegyveres konfliktusba való beavatkozástól, elsősorban Angliát és Franciaországot, míg a délieknek az volt a céljuk, hogy legalább Angliát a saját oldalukra állítsák. Egy furcsa epizód is történt pár nappal a harcok kitörése előtt. William Seward, az északi Unió külügyminisztere egy memorandumot írt az elnöknek, Abraham Lincolnnak, azt javasolva, hogy a polgárháborút elkerülendő Amerika üzenjen hadat egy európai országnak, mert így az 1789-es alkotmány értelmében a déli csapatok is kötelesek lennének az Unió oldalán harcolni. Szerencsére az elnök elvetette ezt a bizarr ötletet.

Igaz ugyan, hogy Viktória királynő még 1861 májusában kiadott egy semlegességi nyilatkozatot Angliát illetően, de

ez csak felb?szítette Lincolnt, mivel ez a gesztus implicite elismerte a konföderációt mint legitim államot. Anglia azonban csak papíron maradt semleges, mert egészen 1863-ig hadianyagot szállított a Délnek gyapotért cserébe, de mivel a háború állása ebben az évben már el?vetítette az Észak gy?zelmét és a uniós flottilla blokádnak alá vette a tengeri utakat, így London is belátta, hogy a Délnek már nem maradt esélye a gy?zelemre.

Az amerikai történelemben egyedülálló módon a polgárháború kitörésekor két elnöke is volt az országnak. Az egyik a széles körben jól ismert, megválasztott republikánus jelölt, Abraham Lincoln, a másik a kentuckyi születésű Jefferson Davis volt, akit 1861-ben az Amerikai Konföderációs Államok alkotmányos nemzetgy?lése választott meg a szakadár Dél elnökének. Jefferson Davis?l azonban máig jóval kevesebbet tud az általános közvélemény, mint Lincolnról, ezért is indokolt b?vebben is szólni err?l a szintén történelemformáló politikusról. Klasszikus déli származású úriember volt, katonai iskolába járt, ahol kitüntetéssel végzett és részt vett az 1846-ban kitört amerikai–mexikói háborúban is, ahol példátlan bátorságról tett tanúbizonyságot. Els? felesége édesapja, aki tábornoki rangban harcolt a háborúban, maga is elismer?en nyilatkozott Davis tetteir?l. Az após az a Zachary Taylor volt, aki kés?bb, 1849-ben az Egyesült Államok elnökeként els?nek ismerte el a magyar forradalmi Szemere-kormányt. Davis kilépett a hadseregb?l, és politikai pályát választott, ahol gyorsan haladt el?re, olyannyira, hogy 1853-ban a Franklin Pierce-kormány hadügyminisztere lett. Karrierje öt évig tartott, addig, ameddig Lincolnt meg nem választották elnöknek 1860-ban.

A polgárháború 1861. április 12-én tört ki, és kezdetben a Délnek megvolt az a katonai el?nye, hogy elnökük egy professzionális katona volt, aki aktívan irányította a déliek csapatait, nem nagyon tör?dve tábornokainak véleményével, a legendás Lee tábornokot kivéve. A végzet azonban, ahogy csapatait, ?t is utolérte és 1865 júniusában mint hazaárulót az északiak ?rizetbe vették, majd két évig szó szerint vasra verve tartották egy virginiai börtönben, olyan rettenetes körülmények között, amelyek még a jobb érzés?jenkiket is felháborította. Szabadulása után hazaárulásért ismét perbe fogták, de bizonyítékok hiányában a vádat elejtették. Davis aktívan részt akart venni a Dél újjáépítésében, de hiába választották szenátornak 1875-ben, a törvények értelmében déli politikusok nem vehettek részt az állam kormányzásában. Davis ezek után végleg visszavonult a politikától és szül?földjén hunyt el 1889-ben.

Az északiak szemében Davis sokáig hazaárulónak számított, a déliek szerint azonban Davis nemzeti h?s és legendás hadvezér, aki sokszor vitte gy?zelemre a szakadókat a háború els? éveiben. ? az, aki az egykori Dél méltóságát és becsületességét képviselte. Davis nem volt rabszolgatartó és a polgárháború kirobbanása idején próbálta lebeszélni politikustársait a vesztükbe rohanásról, de sikertelenül. Amikor 1865-ben letartóztatták, az északiak azt a hírt terjesztették, hogy felesége ruháiba bújva próbált menekülni, de ez a hír alaptalannak bizonyult, viszont híven szolgálta az északi propagandagépezetet.

A 150. évforduló igencsak csöndesre sikeredett, nem voltak látványos megemlékezések. Még Obama elnök is csak nagyon visszafogottan reagált, és csak Lincolnt méltatta azért, hogy eltörölte a rabszolgaságot. Ez a békülékeny gesztus nyilvánvalóan a mai Délnek is szólt, ahol köztudottan er?s a Demokrata Párt, és egy harciasabb beszéd minden bizonnyal felkorbácsolta volna az indulatokat északon és délen egyaránt. Jefferson Davis bronzszobra ugyanakkor már 75 éve a washingtoni Capitolium aulájában áll, amely nemes gesztus a gy?ztesek oldaláról és egyben annak is elismerése, hogy a konföderáció elnöke – hasonlóan a szintén déli származású Thomas Jeffersonhoz és George Washingtonhoz – az amerikai történelem visszavonhatatlan része. Igaz, hogy 150 év telt el a polgárháború befejezése óta, de némely dél?l származó politikus manapság is szívesen el?veszi a Jefferson Davis-kártyát, hogy emlékeztesse a Délt arra, ami egykoron volt. Ám racionálisabb politikusok már régen belátták: ha az Egyesült Államok továbbra is a nyugati világ vezetője akar maradni, akkor Amerika politikai egysége veszélyes nosztalgizással sem megkérd?jelezhet?.

A Dél emlékezete úgyis tovább él az irodalomban és a filmvásznon is, gondoljunk csak az 1939-ben bemutatott, nyolc Oscar-díjat besöpr? Elfújta a szél cím? filmre. És az amerikai történelmi öntudat annyira mély gyöker?, hogy még a jelen súlyos kihívásait figyelembe véve sem jelenthet? ki (lásd az iszlamista fenyegetettséget), hogy a nemzeti mítoszok kora lejárt volna.

Szabó László Zoltán - A szerz? politológus

www.napigazdasag.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló
